

DEMOKRATİK BİR OKULDA OKUL MECLİSİNİN İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN ÖNERİ

Eylem Korkmaz, Ağustos 2013

Demokratik okulları ana akım okullardan ve çoğu alternatif okuldan ayıran belirleyici niteliklerden birisi de bu okulların okul üyeleri tarafından yönetilen öz yönetimli okullar olmalarıdır. Sorun çözme ve karar verme, planlama, örgütlenme, eşgüdümleme, iletişim ve değerlendirme olarak sıralanabilecek yönetsel süreçlerin büyük bir kısmı okulun tüm üyelerince ve kolektif yapılar aracılığıyla gerçekleştirilir. Demokratik okullarda topluluğu ilgilendiren kararlar, okul meclisi, okul konseyi ya da okul toplantısı olarak adlandırılan yapılar tarafından alınır.

Aşağıda demokratik bir okulda okul meclisinin işleyişine ilişkin hazırlanan öneri sunulmuştur. Bu öneri hazırlanırken farklı demokratik okullardaki uygulamalar temel alınmıştır.

- Okul meclisinde, finans, personelin işe alım ve çıkarılması ile MEB ile ilgili resmi işlemler dışındaki tüm kararlar alınır. (Bu madde okulun nitelikleri, çocukların yaş aralıkları vb dikkate alınarak değiştirilebilir. Tüm kararların mecliste alınması sağlanabilir.)
- Okul meclisi okul çalışanları ve çocuklardan oluşur.
- Okul meclisinin gündemi meclisin bileşenleri tarafından belirlenir.
- Her toplantının ilk gündemi daha önceki toplantıda alınan kararların uygulanıp uygulanmadığının değerlendirilmesidir.
- Her okul meclisi toplantısında bir sonraki haftanın moderatörü ve raportörleri belirlenir. Okulun ilk döneminde, okul meclisinin başında moderatöre karar alma mekanizmasının ilkeleri bir öğretmen tarafından açıklanır. Raportörler bir öğretmen ve bu öğretmene yardım eden bir çocuktan oluşur. Çocuklar ve yetişkinler bir sonraki okul meclisine kadar gündem başlıklarını raportörlere iletirler ve her gündem başlığı okul meclisi panosu adı verilen panoya yazılır. Raportör tüm bu başlıkları bir araya getirerek sıralar. Bu sıralamanın uygunluğu okul meclisinin başında onaya sunulur.
- Okul meclisi gerçekleşirken, bir öğretmen okul nöbetçisi olarak görev yapar ve meclise katılmaz.
- Okul meclisinin süresi olağanüstü haller dışında iki saati aşamaz.
- Okul meclisinde kişilere söz verme görevi (moderasyon) çocuklar tarafından üstlenilir. Moderasyon dönüşümlü ve gönüllü olarak yapılır. Gündem maddeleri ile ilgili görüşler raportör tarafından yazılı hale getirilir ve karara bağlanması için tek tek meclisin görüşüne sunulur. Raportör de dönüşümlü olarak belirlenir.
- Okul meclisinde kararlar öncelikle uzlaşmayla alınır. Herhangi bir gündem maddesiyle ilgili itiraz olmadığı durumlarda uzlaşmanın sağlandığı kabul edilir. Bir konu üzerinde en

fazla iki toplantı sonunda uzlaşmaya varılmamışsa, açık oylama yapılır ve salt çoğunluk ile karar alınır.

- Her bir gündem maddesi için gündemi öneren ya da önerenlerden bir kişi gündeme dair açıklama yapar.
- Alınan her bir karar için kararın nasıl hayata geçirileceği ve kimlerin sorumlu olacağı da ilgili okul meclisi toplantısında belirlenir. Gündem önerisini getiren kişi alınan kararın uygulanmasından da sorumludur.
- Okul meclisinde alınan kararlar yayınlanır, okul meclisi karar defterine kaydedilir ve meclis panosunda duyurulur.
- Tüm okul bileşenlerinin katılımının zorunlu olduğu durumlarda okul meclisi olağanüstü toplantı kararı alabilir.